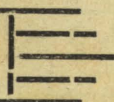

WĘGRÓW

29 Kwietnia
1920 r.

TYGODNIK INFORMACYJNY

na pow. Węgrowski.

**Organ Związku Komunalnego
Węgrowskiego.**

PRENUMERATA:

Rocznie . . .	mk. 48.—
Półrocznie . . .	„ 24.—
Kwartalnie . . .	„ 12.—
Pojedynczy numer „	1.50

Wychodzi we czwartek każdego tygodnia.

OGŁOSZENIA:

Cena za wiersz drobnego pisma (petit) w takcie mk. 3.—.
Za ogłoszenie o zgubieniu paszportu i karty żywnościowej m. 6., patentu m. 10.

TREŚĆ numeru

17. Okólnik w przedmiocie wydzierżawienia niezagospodarowanych użytków rolnych na terenie b. zaboru rosyjskiego i austriackiego. 18. Okólnik w sprawie umorzenia kar. 19. Rozporządzenie obowiązujące. 20. Odezwa do ludności powiatu węgrowskiego w sprawie obchodu rocznicy 3-go maja.	21. Protokół Zebrania organizacyjnego, w cel uurządzenia uroczystego obchodu rocznicy 3-go maja 1920 roku. 22. Okólnik w sprawie powinności straży nocnej. 23. Zgubione paszporty.

D Z I A Ł U R Z Ę D O W Y.

17.

OKÓLNİK № 104

Do P.P. Wojewodów Warszawskiego, Łódzkiego, Lubelskiego, Kieleckiego i Białostockiego, Generalnego Delegata Rządu dla Galicji, Inspektorów Okręgowych Pomocy Rolnej we Lwowie i Krakowie w przedmiocie wydzierżawienia niezagospodarowanych użytków rolnych na terenie b. zaboru rosyjskiego i austriackiego.

№ 29 Dziennika Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 1 kwietnia r. b. poz. 174 zostało ogłoszone moje rozporządzenie wykonawcze z dn. 30 marca 1920 r. do ustawy z d. 18 marca 1920. (Dziennik Ustaw № 22 poz. 165) w przedmiocie wydzierżawienia niezagospodarowanych użytków rolnych na terenie b. zaboru rosyjskiego i austriackiego.

Celem wymienionej Ustawy jest przez podanie uprawie rolnej jaknajwiększej ilości niezagospodarowanych użytków rolnych, za-

radzić dotkliwemu brakowi zboża, które obecnie dla zaspokojenia najpierwszych potrzeb trzeba sprowadzić z zagranicy, podczas gdy odniesienie produkcji i należyte użytkowanie gruntów rolnych mogłyby tym potrzebom w przeważającej mierze zadość uczynić.

Ustawa pozostawia właścicielom niezagospodarowanych użytków rolnych możliwość ich wydzierżawienia w drodze dobrowolnej umowy w terminie przez Ustawę wskazanym. Dopiero na wypadek, gdy właściciel z tej możliwości nie skorzysta, przysługuje organom rządowym prawo wydzierżawienia odnośnych gruntów w drodze przymusowej. W roku bieżącym przysługuje to prawo organom rządowym w czasie od 20 marca do 1 lipca.

W celu uzyskania dokładnych danych co do ilości niezagospodarowanych w poszczególnych powiatach użytków winni Starostowie zaważać właścicieli i posiadaczy tych gruntów oraz osoby mające takie grunty pod swoim zarządem, opieką lub w dzierżawie, by do dni 14 pod rygorem przewidzianym w art. 12 ustęp 2-gi ustawy przedłożyli wykazy nieza-

gospodarowanych gruntów.

Niezależnie od tego osoby odpowiadające przewidzianym w ustawie wymaganiom od dzierżawców warunkom mają prawo wnoszenia na ręce Komitetu Gminnego Pomocy Rolnej (zwierzchności gminnej) ustnych lub piśmiennych ofert na wydzierżawienie im gruntów, których obszar i położenie ściśle w ofertach określone być winny.

W tym samym terminie Komitety Gminne Pomocy Rolnej (w b. zaborze austr. zwierzchności gminnej) w myśl art. 6 rozporządzenia wykonawczego z dn. 30 marca 1920 r. sporządzić winny wykazy gruntów niezagospodarowanych w gminie oraz wykazy kandydatów na dzierżawców i przedłożyć je wraz ze swoimi wnioskami Starostwom. Na podstawie tych wniosków starostowie, po zasięgnięciu w razie potrzeby opinii Powiatowego Komitetu Pomocy Rolnej powezmą decyzję co do osób dzierżawców oraz o ilości gruntów, które poszczególnym dzierżawcom wydzierżawiane być mają, poczem zawrą z nimi umowy dzierżawne według wzoru, który niebawem przez Urząd Zagospodarowania Odłogów nadesłany zostanie.

Koszty przymusowego wydzierżawienia, które w myśl art. 8 ustawy obciążają właściciela, winne być pobrane przy zawarciu umowy na rachunek tenuty; przez koszty te należy rozumieć w pierwszym rzędzie wydatki połączone z rozjazdami Referentów Rolniczych, względnie innych urzędników Starostwa w celu zbadania niezagospodarowanych użytków na miejscu. Rozjazdy te o ile możliwości ograniczać, łączyć je dla kilku sąsiednich miejscowości i w ogóle starać się, by wynikające stąd koszty były jaknajniższe, a w każdym razie, by pozostawały w pewnym racjonalnym stosunku do tenuty dzierżawnej należnej właścicielowi.

O ile w pewnej gminie będą się znajdowały grunty, nadające się w myśl art. 2 rozporządzenia do przymusowej dzierżawy, a natomiast okaże się brak odpowiednich kandydatów na dzierżawców, winien starosta, na podstawie wykazów kandydatów z innych gmin zawrzeć umowy dzierżawne z kandydatami, pochodzącymi z innych gmin.

Podobne skoordynowanie akcji na terenie dwóch powiatów, z których w jednym znajdują się niezagospodarowane grunty, zaś w drugim odpowiedni kandydaci, należy na podstawie wniosków właściwych starostów do zakresu

działania wojewody, zaś na terenie dwóch województw do zakresu działania Urzędu Zagospodarowania Odłogów.

Zażalenie na decyzję Starostów, o których mowa w art. 12 rozporządzenia, winny być niezwłocznie przedkładane wraz z aktami sprawy pp. Wojewodom, którzy mają wydać decyzję najdalej do dni 14 od chwili wniesienia zażalenia.

O akcji zagospodarowania użytków, zainicjowanej przez ustawę z d. 18 marca 1920 r. należy niezwłocznie połączyć do wiadomości miejscowej ludności drogą publicznych ogłoszeń, w których powinny być zawarte główne postanowienia Ustawy, dotyczące warunków przymusowych dzierżaw, kwalifikacji kandydatów i t. d.

Wobec spóźnionej pory zechcą pp. Wojewodowie oraz p. Generalny Delegat Rządu (Inspektorzy Okręgowi Pomocy Rolnej we Lwowie i Krakowie) wydać bezzwłocznie zarządzenia w myśl rozporządzenia wykonawczego z dn. 30 marca 1920 r. i niniejszego okólnika podwładnym Starostom, zwracając ich uwagę na szczególną odpowiedzialność, połączoną z wykonaniem Ustawy o tak doniosłym znaczeniu gospodarczym i zawezwać ich do jaknajściślejzego wykonania Ustawy. Odpisy odnośnych zarządzeń zechcą pp. Wojewodowie i Pan Generalny Delegat Rządu (Inspektorzy Okręgowi Pomocy Rolnej we Lwowie i Krakowie) przedłożyć mi najdalej do 15 kwietnia r. b.

Począwszy od miesiąca maja pp. Wojewodowie (Inspektorzy Okręgowi Pomocy Rolnej) do dn. 10 każdego miesiąca przedkładać winni Urzędowi Zagospodarowania Odłogów miesięczne sprawozdania, które mają zawierać.

a) ilość dobrowolnych umów dzierżawnych zawartych w każdym powiecie w ciągu ubiegłego miesiąca i łączny obszar gruntów objętych tymi umowami,

b) ilość zawartych przymusowych umów dzierżawnych i łączny obszar odnośnych gruntów,

c) spostrzeżenie o wpływie Ustawy z d. 18 marca 1920 r. na stan gospodarstwa rolnego w powiecie,

Dobezpośredniego komunikowania się z urzędami wojewódzkimi (Inspektorami Okrę-

owymi Pomocy Rolnej) w sprawie przymusowych dzierżaw oraz do przesłania tym urzędom odpowiednich zarządzeń upoważniłem Urząd Zagospodarowania Odlogów, który odnośną korespondencję kierować będzie do pp. wojewodów (Inspektorów Okręgowych) we własnym imieniu z podpisem Prezesa Urzędu względnie jego zastępcy. Zarządzenia te proszę uważać za równoznaczne z zarządzeniami moimi.

Wyrażam pewność, że pp. Wojewodowie (Okręgowi Inspektorowie) w poczuciu odpowiedzialności, jaka ciąży na władzach państwowych w zakresie wzmożenia produkcji rolnej, dołożą wszelkich starań racjonalnego wyzyskania sił gospodarczych kraju w celu należytego wykonania Ustawy.

Warszawa, dn. 31 marca 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych
(—) Dr. BARDEL

Prezes Urzędu Zagospodarowania Odlogów:
(—) UBYSZ

18.

OKÓLNİK

Do Magistratu m. Węgrowsa oraz
Wójtów gmin pow. węgrowskiego.

Na skutek raportów Komendanta Policji Państwowej o uchylaniu się od spełniania warty nocnej po wsiach, następnie o niestosowaniu się do obowiązujących przepisów sanitarnych nałożyłem w wielu wypadkach kary bądź to aresztu po 3 dni, bądź skazałem na grzywnę po 30 mk. w drodze postępowania mandantowego w myśl odnośnego rozporządzenia p. Ministra Spraw Wewnętrznych.

Tą samą karą obłożyłem wielu mieszkańców powiatu, uchylających się od powinności podwodowych.

Z okazji uroczystego obchodu 129-jej rocznicy Ustawy Konstytucyjnej 3-go MAJA wszystkie te kary dotychczas nie wykonane UMARZAM.

Dochodzenia w tych sprawach polecam władzom mi podległym PRZERWAĆ. Odsiadujący kary na skutek przewinień wymienionych mają być wypuszczeni na wolność 2-go maja o godzinie 12-ej w nocy.

Starosta: Z. LIPOWSKI.

DZIAŁ NIEURZĘDOWY.

19

Rozporządzenie obowiązujące

W myśl Rozporządzenia wykonawczego p. Ministra Zdrowia Publicznego, wydanego w porozumieniu z P. Ministrem Spraw Wewnętrznych w sprawie zwalczania chorób zakaźnych z dn. 24 września 1919 r. wszystkim właścicielom, administratorom i dzierżawcom nieruchomości w miastach, osadach i wsiach nakazuje się co następuje.

1. Oczyszczenie z brudu domów mieszkalnych i budynków gospodarskich, sieni klatek, schodowych, korytarzy, strychów i piwnic.

Brud, śmieci i nawóz winny być usunięte niezbędne naprawy wykonane, ściany wybiełone.

2. Oczyszczenie podwórz, śmietników,

ustępów miejskich. Nieczystości winny być wywiezione, doły kloaczne opróżnione, ściany ustępów i śmietników i ścieki dezynfekowane smołą, wapnem lub mlekiem wapiennym i stale utrzymywane w czystości. Należy dokonać wszystkich napraw w ustępach i śmietnikach. Ścieki cuchnące, zatruwające powietrze należy skierować do dołów ustępowych lub kanałów nie na ulicę.

3. Ulice, t. j. chodniki przed domami, jezdnie i rynsztoki prócz tego dezynfekowane mlekiem wapiennym. Wszelkie doły na chodnikach i ulicach, w których gromadzi się błoto i tworzą kałuże należy usunąć i dokonać niezbędnych napraw. Rynsztoki wyporządzić, ażeby miały odpowiedni spadek, zabezpieczający odpływ wody. Ścieków cuchnących do rynsztoków ulicznych nie kierować.

4. Place przeznaczone na targowiska i postój fur i koni winny być utrzymane stale w porządku przez usuwanie nawozu i zmiatanie, nad czem czuwać winna miejscowa po-

licja i władze miejskie.

5. Studnie jak publiczne tak i prywatne winny być doprowadzone do porządku: uszkodzone ogrodzenia z desek naprawione, w sąsiedztwie studzien wszelkie nieczystości i kałuże usunięte.

Do wykonania powyższego rozporządzenia daje się ludności termin 15-to dniowy t. j. do dnia 15 maja r. b. poczem w razie stwierdzonego przez władze sanitarne lub policyjne niewykonania powyższego, na winnych, w myśl art. 5 wykonawczego rozporządzenia p. Ministra Zdrowia Publicznego („Monitor Polski” z dnia 16 października 1919, № 224) oraz w myśl art. 25 „Ustawy o przedmiocie zwalczania chorób zakaźnych” z dnia 25 lipca 1919 r., (Dz. Praw № 67), nałożone będą w drodze administracyjnej kary pieniężne do wysokości 1.000 marek lub trzech miesięcy aresztu. Kara pieniężna i kara aresztu mogą być zastosowane jednocześnie.

Nadzor nad wykonaniem powyższego rozporządzenia wklada się na pp. burmistrzów miast wójtów gmin oraz sołtysów wsi, a także na organy policji państwowej. Istniejące obywatelskie Komisje sanitarne proszone są o współdziałanie w kontroli i dozorze.

Starosta: Z. LIPOWSKI.
p. o. Lekarz Powiatowy (—) GROSLIK.

20.

ODEZWA

do Ludności Powiatu Węgrowskiego.

Komitet wyłoniony na Zebraniu Organizacyjnym w dniu 25 kwietnia r. b. w Węgrowie niniejszem zawiadamia, że poniedziałek dzień 3-ci maja jest Świętem Narodowym, dniem 129-tej rocznicy uchwalenia przez Sejm Konstytucji, dniem Odrodzenia Narodu Polskiego, jest żywym pomnikiem chwały i dumy narodowej.

Dzień Trzeci Maja 1791 roku zadokumentował przed całym światem, że Naród Polski jednością i zwartą świadomością w poczucie sił własnych przez zaprowadzenie dyscypliny społecznej na podstawie w dniu tym przeprowadzonych reform stworzył twierdzą nie do zdobycia. Pojęli znaczenie dnia

tego wrogowie nasi i nie zaniechali momentu żadnego, aby Konstytucję obalić.

Jak kruki rozszarpali nas na ćwierci, odgrodzili słupami granicznymi, podeptali uczucia narodowe, lecz zgnębić nas nie mogli. Przeżyliśmy kilkanaście lat dziesiątków wśród mrocznych odmętów niewoli pod knutem moskiewskim, obuchem krzyżackim, przetrwaliliśmy wszystko, bo Dzieło owego Dnia Światłego było nam twierdzą.

W Dniu Tym święcimy Odrodzenie Narodu i zdarcie szaty z Niego — powłoki zewnętrznej, którą odwieczni wrogowie pragnęli ziemię Piastów i Jagiellonów przed okiem świata zasłonić.

Usilnie tedy wzywamy mieszkańców miasta Węgrowa do udekorowania w dniu tym swych domów sztandarami o barwie narodowej jak również nalepkami, które są do nabycia w aptece W. Pana Tokarskiego i w sklepach: Rady Opiekuńczej Powiatowej i W. Pana Ilczuka.

Zwracamy się do wszystkich instytucji państwowych, samorządowych, społeczno-kulturalnych, wszystkich przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych, wszystkich rodzin, oraz mieszkańców gmin tutejszego powiatu w osobach delegowanych do jaknajliczniejszego jawienia się w dn. 3 maja punktualnie o godzinie 10-ej rano w kościele farnym w Węgrowie.

Po nabożeństwie wyruszy pochód pod pomnik Poległych z 1863 roku, gdzie będą wygłoszone odczyty i odśpiewane pieśni patriotyczne.

W dniu tym sprzedawane będą na ulicach Węgrowa znaczki, z których dochód przeznacza się na Skarb Narodowy. Niech więc nikt nie odmówi ofiary, a chętnie pierś swą przyozdobi kokardką w tem przekonaniu, że wtedy silniej i skuteczniej Państwo przed wrogiem bronić się może, gdy Skarbiec jest pełny.

Za Komitet Organizacyjny:

KSIAŁDZ TOMASZ ODOWSKI.
Dziekan i Proboszcz Węgrowski.

ZYGMUNT LIPOWSKI
Starosta.

LEON NOWACKI Notarjusz w Węgrowie.

21.

PROTOKÓŁ

Zebrania organizacyjnego, zwołanego przez Starostę, p. Z. Lipowskiego w celu urzędzenia uroczystego obchodu rocznicy 3-go Maja 1920 roku.

Na zebranie przybyło około 400 osób zaproszonych z miasta i okolic powiatu.

Zebranie zagał Starosta; nawiązując do przeszłości, mówca wyjaśnił cel zebrania, znaczenie i konieczność rozbudzenia ducha patriotycznego w Narodzie, który w zwartym obozie winien stanąć do pracy dla zrealizowania jedyne go najświętszego celu, jakim dla każdego prawego Polaka winna być budowa zjednoczonego, niepodległego i silnego Państwa polskiego.

Na przewodniczącego zebrania obrano jednogłośnie p. Starostę, który na asesorów zaprosił pp. Holder—Eggera, rejenta Nowackiego Dr. Szamotę i Dorożyńskiego, na sekretarza p. Wróbla.

Po dłuższej dyskusji zadecydowano stworzyć komitet organizacyjny z podziałem na sekcje: 1) odczytową, 2) finansową i 3) techniczną. Obchód zorganizować w Węgrowie, gminon zaś, ewentualnie parafjom, wysłać dyrektywy, opracowane przez Komitet Organizacyjny węgrowski, w celu urzędzenia obchodów w poszczególnych gminach.

Na wniosek p. Holder—Eggera, zadecydowano, aby każda gmina niezależnie od urzędzenia obchodu u siebie wysłała swych przedstawicieli na uroczystość do Węgrowa.

Następnie Starosta proponuje, aby śladami Wielkopolan upamiętnić uroczystość 3-go Maja przez złożenie ofiary na Skarb Narodowy pod postacią jednodniowego zarobku każdej pracującej jednostki. Zrealizowaniem ofiary zajmie się Sekcja Finansowa, ofiara zaś złożona zostanie do Skarbu Państwa, do dyspozycji Ministerstwa Skarbu, - wniosek p. Starosty jednogłośnie przyjęto.

Ks. Rybka w uzupełnieniu projektu p. Starosty nadmienia, aby zwrócić uwagę żeby ofiary składane były w miarę możliwości w złocie i srebrze co przyjęto i zadecydowano uwagę powyższą umieścić w odezwach do ludności.

Ze względu na wielką ilość dni świątecznych wyłonił się wniosek przeniesienia uroczystości na niedzielę, ze względu w jednak na to, że Warszawa święto obchodzi poniedziałek, przytym uroczystość świetniej wypadnie w dniu właściwym, projekt odrzucono i obchód postanowiono zorganizować w poniedziałek.

W skład Komitetu Organizacyjnego wybrani zostali jednogłośnie pp. Dr. Karol Szamota, p. Czesław Łagowski, Jan Wangrat, Burmistrz m. Węgrowa - Matuszewicz. Komisarz ziemski - Mieszkowski, Sędzia Śledczy - Sikorski, Administrator dóbr Ruchna - Neyman, Dyrektor Szkoły Średniej - Kłoniecki, Nauczycielka Szkoły Średniej M. Skwarczyńska, Rejent - Nowacki, Ks. Dziekan Odowski, Inspektor szkolny - Zawadzki, Właściciel m. Korytnica - Holder - Egger, właściciel apteki - Tokarski, Starosta - Z. Lipowski, Z. Śliwiński i Z. Czajkowski.

Komitet Organizacyjny podzielono na sekcje w celu podzielenia i ułatwienia pracy. Na przewodniczącego Komitetu zaproszono p. Starostę, Zygmunta Lipowskiego.

Przewodniczący Z. LIPOWSKI

Sekretarz: WRÓBEL

Dnia 25 IV 1920 r.

22.

OKÓLNİK

Do p. p. Burmistrza m. Węgrowa i wójtów gmin pow. węgrowskiego

W uzupełnieniu tut. okólnika z dn. 26 V. r. u. № 1273 w sprawie powinności straży nocnej, chcąc uniknąć systematycznego karania winnych nie odbywania powyższej powinności z powodu opieszałości a bardzo często niezrozumienia celu warty nocnej przez mieszkańców - zarządzam co następuje:

1) Straż nocną we wsiach jako wyłączną z liczby powinności gminnych należy po czytywać za posługę wiejską. Na tej zasadzie nocną straż we wsiach winni odbywać miejscowi mieszkańcy zgodnie z wyznaczeniem zebrania wioskowego; budynki zaś dwor-

skie mają być strzeżone przez właścicieli tychże z wyjątkiem tego wypadku, gdy właściciele ci zgodzą się na odbywanie straży nocnej łącznie z wsią.

2) Straż nocną we wsiach winni odbywać w 2 partjach po dwóch ludzi w czasie letnim od godziny 10 wieczorem do 4-ej godziny rano na zmianę, w czasie zimowym w 3 partjach po dwóch ludzi od godz. 9 wieczorem do 6 rano również na zmianę stosownie do wyznaczenia przez zebranie wioskowe.

3) W tym celu słotysi danych osad pod kontrolą pp. wójtów sporządzają w 2 egzemplarzach listę mieszkańców wsi wyznaczonych przez zebranie wioskowe na wartowników z góry na przeciąg jednego miesiąca pociąwszy od 1 maja r. b. z których jedną najdalej na 3 dni przed rozpoczęciem miesiąca prześlą pp. wójtowie posterunkom miejscowej policji celem prowadzenia kontroli odbywanej powinności, druga zaś pozostaje u sołtysa danej osady.

Do powyższego zarządzenia należy się bezwzględnie zastosować. Niestosujący się do niniejszego rozporządzenia na skutek raportów policji będą karami arzesztem.

Przewodniczący Starosta:

Z. LIPOWSKI.

Referent Sejmiku

Z. ŚLIWIŃSKI.

23.

Zgubione paszporty.

Zgubiono paszport na nazwisko Szmula Lamparta z Węgrowa.

Zgubiono paszport na nazwisko Szii-Dawida Sadownego z Węgrowa.

Zgubiono paszport na nazwisko Judki Szpajzmana z Węgrowa.

Zgubiono paszport na nazwisko Berka Smolińskiego z Węgrowa.

Zgubiono paszport na nazwisko Marjanny Koniecznej z Sadownego.

Zgubiono paszport na nazwisko Gołdy Szwarcberg z Węgrowa.

Zgubiono paszport na nazwisko Jadwigi Bortnowskiej z Węgrowa.

Zgubiono paszport na nazwisko Heleny Bortnowskiej z Węgrowa.

Zgubiono paszport dziecinny na nazwisko Heleny i Tadeusza Bortnowskich z Węgrowa.

Zgubiono paszport na nazwisko Szajndli Zylbersztejn z Węgrowa.

Zgubiono paszport na nazwisko Idy Zylbersztej-a z Węgrowa.

Zgubiono paszport na nazwisko Bruchy Zylbersztejn z Węgrowa.

Zgubiono paszport na nazwisko Chany-Liby Ajzensztejn z Węgrowa.

Zgubiono paszport na nazwisko Barbary Powierzy z Zawrzeńca gm. Łochów

Zgubiono paszport na nazwisko Klementyny Rocniowej z Węgrowa.

Zgubiono paszport na nazwisko Ignacego Kosiorka z Turnej gm. Korytnica.

Zgubiono paszport na nazwisko Abrama Millera z Węgrowa.

Zgubiono paszport na nazwisko Jankla Lermana z Węgrowa.

Zgubiono paszport na nazwisko Szmula Róży z Łojewa gm. Łochów.

OGŁOSZENIE.

„TYGODNIK INFORMACYJNY”

przyjmuje ogłoszenia instytucji społecznych oraz od osób prywatnych.

Redaktor: S. Skwarczyńska.

Administracja przy Starostwie w Węgrowie, pokój № 2.

Druk. „EXPRESS” Elias Lichtenpacht Węgrów.